

REDACTIA

Arad, Str. Auloh (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

Nr. de Duminecă pe
an fl. 2.—

Entree României și străinătății
pe an 40 franci.

Manșetele și alte înșurubări.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Auloh (Adam)

INȘURUBĂRI:

de 1 și 2 pentru garnison: prima-data
7 cr.; a doua oară 6 cr.,
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publica-
țiune.

Atât abonamentele cât și
inșurubările sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nerăncate și
primare.

TRIBUNA POPORULUI

Dualismul primejdut.

(§) I s'a cântat de mult prohodul, dar ea și acum pare că nici-odată dualismul n'a fost mai aproape de groapă. Pentru-că dacă e să fie legea lege, dualismul dela anul nou încolo este a se socoti desființat.

Dualismul este adevărat un contract între două state și nerespectarea condițiilor atrage după sine resilierea acestui contract. Zice adevărat legea, că dualismul numai până atunci este a se considera ca existent, până când în ambele jumătăți ale monarhiei tranșacțiunile se reînnoiesc (din zece în zece ani!) pe cale parlamentară.

Că deja d'un an de zile, dualismul se susține numai în virtutea autorității M. S. Monarhului, este fapt îndeobște cunoscut.

Telegrafal ne aduce însă acum o știre dintre cele mai sensaționale: e vorba ca Reichsrathul să-și amâne ședințele pe cuvânt că mai mulți membri ai sei lucrează în delegațiunii și mai ales că cele două națiuni: Germanii și Cehii, trăbuză pentru a ajunge la o înțelegere. Se poate să fie această știri un motiv. Bănuim însă că este numai un pretext: să treacă astfel vremea și prin puțină obstrucție să se poată împedeca votarea celor trei legi indispensabile pentru ca mașina dualistă să nu se poticnească la anul nou. Aceste proiecte de legi sunt cea privitoare la bugetul provisor, cuota și complexul de proiecte privitoare la perceperea taxei pe spirit, bere, zahăr și petrol. Dacă pe anul nou aceste nu vor fi votate și sancționate, Ungurii ar putea și ar trebui să se declare desfacuți de Austria!

Cine s'ar încumeta să asigure însă, că Reichsrathul va vota sumedenia de proiecte?

Astfel, că dela anul nou încolo Austria strânge dări și percepe taxe fără ca parlamentul să fi votat o lege în privința aceasta. Ear' cuota va hotărâ-o Monarhul, nu pe 10 ani însă, căci n'are dreptul și prerogativa aceasta, ci numai pe un an!

Statul ungar va sta deci și pe anul viitor alipit de Austria fără ca tranșacțiunea dela 1867 să mai fie în ființă. Nu, ci Ungurii trebuie să se mulțumească și cu tovarășia unei Austrie ce se cărmuiește fără parlament. Cel puțin deocamdată; nu va susține adică nimeni, că Austria nu va ajunge și ea a-și regula odată situația pentru funcționarea regulată a Reichsrathului.

Că deocamdată asta-i preocuparea principală chiar a factorilor determinanți din Austria, dovadă e că șefii celor două partide, dreapta și stânga, la 30 Noemvrie s'au întâlnit pentru a căuta să găsească baza pe care să se încheie o înțelegere între Germanii și Cehii. Deocamdată președinții s'au înțeles numai asupra unor forme: cum să se facă invita-

rile pentru a începe desbaterile. Partida dreaptă a invitat pe președinții grupărilor din partida stângă să vină la o constatare deocamdată intimă, fără nici un caracter oficial și fără a lua asupra și vre-au obligament. „Narodni Listy“, organul de căpetenie ceh, scrie că partida dreaptă vrea prin aceste conferențe să se convingă, dacă înadever Germanii doresc sincer împăcarea. Declară însă, că până ce limba cehă nu se va introduce în oficii d'opotriva cu cea germană, Cehii nici nu încep desbaterile pentru încheierea păcii.

Va să zică: chiar dacă Reichsrathul ar ține zilnic ședințe, proiectele de legi ce compun complexul pe care se razimă dualismul, nu e nici o speranță ca la anul nou să intre în vigoare.

Ce vom face atunci? — se întreabă bărbății maghiari de seamă.

Ce să faceți? Dar când înși-vă prin atâtea slăbiciuni și insuficiențe v'ați deschis, vă mai puteți oare mira, dacă Austriacii de le anul nou încolo o să vă frece încă și mai rău? Guvernele lor se învoiră cu cuota 34.4. În viitor veți plăti însă și mai mult; veți răbda frumuseț și dispoziții austriace pe baza §-lui 14 și m. presus de toate — veți plăti în truna, pentru-că obrazul subțire cu cheltuielă mare se ține.

Sporirea cheltuelilor comune. Toate ziarele ungurești se plâng, că proiectul de buget privitor la cheltuelile comune prezintă sporire pe toată linia.

Guvernamentalul „Pesti Napló“ (Nrul de la 1 Dec.) își începe de pildă primul articol astfel:

„Budgetul comun are ca trăsătură caracteristică sporirea cheltuelilor în toate direcțiunile. Și aceasta nu numai în ce privește ministerul de războiu și de mirindă, ci și ministerul de externe și ministerul comun de finanțe. S'au sporit anume cheltuelile: la ministerul de războiu cu 9 1/2 milioane coroane ear' la marină cu 406.000 coroane. . . Celelalte două ministere au sporit și ele cheltuelile cu jumătate milion. . . Și aceasta cu toate că chiar și domni mari, cari stau în locurile înalte de unde se direge monarhia știu că popoarele gem sub sarcini grele și sub depresiunea stării economice defavorabilă“.

O lovitură învățătorilor. Printr'o deciziune a Curiei, pe viitor învățătorii provisorii ori în pensie nu vor mai avea drept electoral. Vighiliile de la căile ferate vor avea însă. Bine îi prețuește înalta instanță de justiție pe apostolii poporului.

Plata ofițerilor. Ministrul de războiu aduce în delegațiunii următorul proiect pentru plata și respective urcarea lefii ofițerilor din armata: Leafa generalului de brigadă se urcă de la 21.000 la 24.000 coroane; a ministrului de războiu rămâne 20.000 coroane; a generalului de divizie la 16.000 coroane; a vice-generalului de brigadă se urcă de la 12.600 la 14.016 coroane; a generalului dela 8400 la 11.400

coroane; a colonelului dela 6000 la 7200 coroane; a vice-colonelilor dela 4200 la 6000 coroane; a unui major dela 3360 la 4008 coroane; a unui căpitan de clasa I. dela 2400 la 3006 coroane; a căpitanilor de cl. II. dela 1800 la 2400 coroane; a unui locotenent de la 1440 la 2040 coroane și a sublocotenenților dela 1200 la 1680 coroane.

Conflictul austro-italian. Privitor la incidentul de la Riva se vestește acum din Roma, că în ministerul de externe italian nu sunt de loc mulțumiți cu vestile sosite de la Viena în cauza arestării celor doi italieni de pe corabia italiană. Cel din Viena adevărat se simt ofensați prin declarațiunea făcută de Visconti-Venosta în parlamentul din Roma, că: autoritățile austriace au depășit cerul ter de drept. Susceptibilitatea guvernului austriac se manifestează în faptul, că rețace ori ce explicațiuni în cauză, voind prin aceasta a reduce însemnătatea, ce cel din Roma o atribuie incidentului.

DIN ROMANIA

De la Cameră.

În ședința dela 17/29 Noemvrie a Camerii dl. C. Arion (junimist) a interpelat guvernul în afacerea cumpărării fânului (dela Ovrei din Seghedin, Arad etc.). Se validează apoi alegerile parțiale. Discuție se naște numai în jurul alegerii de la Bacău, unde la prima alegere majoritatea o intrunise conservatorul Ghicr comănești, dar biuroul nu-l declarase adevărat pentru diferite motive, ci s'a ficsat altă zi de — balotagi, când majoritatea a intrunit-o liberalul Lecca. Camera însă, după aprinse discuțiuni, a validat pe dl Ghica.

S'au ales apoi diferite comisii, între cari și cea pentru redactarea răspunsului la Mesagiul Regal. S'au ales în această comisie dl. Delavrancea, N. Filipăscu, M. Vlădescu, V. Arion, G. Panu, B. Păltineanu și I. Grădișteanu.

Dela Teatrul Național.

Ziarele vestesc că direcția Teatrului Național a isclit contractul prin care dsoara Agata Bărescu este angajată pentru trei luni din stagiunea viitoare a Teatrului Național. Marea artistă va primi 5000 lei pe lună.

Junimiștii contra dlui Fleva.

Se remarcă un articol de o rară violență a ziarului „Constituționalul“ în contra dlui Fleva, pe care îl acuză că în chestia fânului pe lângă că s'a asvêrit două milioane Ovrailor din Ungaria (1 milion pentru-că să se învoiască la resilierea contractelor încheiate), apoi s'ar mai fi comis și multe neregularități grave.

Războiul din Transvaal.

Vorbirea lui Chamberlain. — Știri grave. Nesiguranta.

Cu toată trimbițarea despre marea victorie dela Belmont, Graspan și Modder-River, se pare că Englezii stau rău de tot. Reiese aceasta din faptul că la 30 Noemvrie ministrul coloniilor, Chamberlain, autorul războiului actual, a ținut în Leicester o vorbire, în care între altele, a zis:

„În generația aceasta războiul din Transvaal este fără pereche, și folos imediat să nu așteptăm că ne va aduce. . . Se vorbește despre Transval ca despre un stat slab.

E greșeală la mijloc. În momentul când a izbucnit războiul, Transvaalul era statul cel mai puternic din Africa. Trupele noastre au trebuit să facă 6000 mile pe apă și 1500 pe uscat, până să ajungă acolo. În asemenea împrejurări să fim pregătiți la știri despre înfrângeri, dar să nu ne încredem nici când aflăm știri despre victorii, ci să așteptăm în liniște sfârșitul războiului.“

În decursul vorbirii a mai spus că în curând vreme Englitera va avea în contra Burilor 90.000 soldați și a declarat că învingând pe Buri, pe tabla albă ce-i va rămâne în mâni, Englitera va ști ce să scrie.

Se vede însă că știu și Buri ce-i așteaptă, dacă ar fi învinși. D. aceea luptă desperată și desigur nu fără succes, când însuși ministrul prepară opinia publică la știri rele și spune că Engliterii îi trebuie 90.000 soldați pentru înfrângerea Burilor.

Mai bine se poate judeca situația însă dacă vom citi chiar telegrama oficioasă asupra ultimei victorie a Englezilor.

La Modder-River din 8500 Englezi au căzut adică 1800. Au căzut mai ales mulți ofițeri. Astfel din brigada marină, afară de doi, au căzut toți ofițerii. Buri nu se știe câți au căzut, ci ei s'au retras în ordine și au lăsat trupe cari să-i taie generalului Methuen retragerea. Peste tot în lupta de la Belmont au căzut 227 Englezi la Graspan 138, cu totul deci au costat cele trei victorii 2295 soldați.

În multe centre europene se crede de altfel că toate știrile transmise de englezi sunt mincinoase și că situația e mult mai gravă decât se mărturisește la Londra.

Depeșile de azi nu spun nici ele nimic lămurit.

Eată depeșile mai nouă:

Londra, 1 Decembre. Generalul Eaden-Powell cu data de 20 Octomvrie telegrafează din Kimberley: „Toate în regulă. Cronje s'a depărtat, dar a lăsat aici tunuri multe, sub doi comandanți, cari ne bombardează zi și noapte, până ne vom preda“.

Londra, 2 Decemvrie: Agenția Reuters primește din Kimberley, peste Klofontein, cu data de 24 Octomvrie următoarele: „Pe linia Spysfontein Buri au aruncat în aer două poduri. În jurul orașului nu se ved de cât cete mici de Buri, câte 30. Se crede că ei și-au concentrat forțele la Spysfontein. La Olifantsdum sunt două tabere mari de Buri, cu 150 furgoane. Se crede că aici ei se vor întâlni în șanțuri. Un tren cuirasat ce a plecat azi d'acii spre Dronfield, a fost silit să se întoarcă după ce Buri au tras de cinci ori intrînsul“.

Generalul Methuen raportează că lupta dela Modder-River a fost una dintre cele mai sângeroase în analele istoriei militare engleze. Jertfele nu se poate mai multe și mai cumplite.

D'ale neo-maghiarilor.

La Budapesta a apărut zilele acestea o carte cu titlul: „Ingerul mântuitor al nației maghiare.“

Știți însă cine este autorul cărții, plină de învățături patriotico-creștinești? Jupânul Gabel Gyula, învățător în capitala neo-Judeef.

„Alkotmány“ este indignată de îndrăzneala Ovreiului și cere ministrului de culte să interzică în școli folosirea acestei cărți, care de altfel este o nerușinată compilație din auteri ca Jökay, Hock și alții.

Facem însă pariu, că „Alkotmány“ bate toba la urechia surdului.

„Alkotmány“ mai atrage atenția celor în drept și asupra înșelătoriei ce fac agenții „Bioroului de schimb Adler et C.“ din Budapesta, care înundă satele și prostește țărâna să cumpere tot felul de losuri, până și losuri care s'au tras deja dar — se înțelege — n'au câștigat! Agenții Ovrei spun țărănilor: „Cumpărați, că e anume pentru D-V, loteria asta deoare-ce guvernului i s'a urt ca tot domni să câștige!“ Țărăni pârliți așteaptă într'una să le iasă — norocul... Rămân însă cu pagubă de câte 100—150 fl., căci unii atâta au plătit în rate pentru losuri despre care li-se spune că vor câștiga sume enorme.

Cum ajunge Budapesta să merite titlul de Sodoma, — ilustrează perfect următorul fapt pe care îl înregistrează ziarele budapestane (cele locale nu!): Pe Erzsébet Körut Ovreiul Pfeifer și tovarășul său Löbl țin o cărciumă-pivniță. Se credea că acolo umbli numai vizitii și cafele de meșteșugari. Când colo ce s'a descoperit? Cărciuma are și un „chambre séparé“ unde se adunau domni, la scene plastice arangiate de Teresa Eifelmann tot Ovreică, scene la care erau ademenite, chiar și fete în vârstă de 11 ani. Până acum poliția știe despre 15 fete minore care au fost desonorate în chip mășav...

Numai să nu scape și acești mizerabili, ca cei din zilele trecute.

DELEGAȚIUNILE.

Nici odată poate de la introducerea în monarhie a acestei instituții constituționale incoace, n'a avut să treacă prin greutățile, ce le-a întâmpinat anul acesta, mai ales în Austria. Frecările necurmate, ce se urmează încă și azi între partidele parlamentare austriace, numai prin intervenirea directă a Monarhului au putut să fie încâtva calmate, pentru a se pute procedea la rezolvarea multelor probleme în viața

publica a statului și, prin urmare și la alegerea delegațiilor.

Joiă trecută, în 30 Noemvrie n. a. c., s'au putut în fine întruni în Viena Delegațiile ambelor jumătăți ale monarhiei, când și-au ținut acolo ședințele de constituire.

În numărul de ieri al foii noastre am înregistrat constituirea delegațiilor ungare, sub prezidenția contelui Szapáry Gyula.

În aceeași zi s'a constituit și cea austriacă, alegând de president pe contele Vetter van der Lilie, ear' de vice-president pe cavalerul Javorški.

Delegațiunea ungară.

Presidentul delegațiilor ungare contele Szapáry Gyula, ocupând locul presidial, a rostit o vorbire mai lungă, în care își exprimă deplina încredere în ministerul Széll. În continuarea vorbirii sale, presidentul Szapáry accentuează, că politica monarhiei noastre numai o politică de pace poate să fie. În această direcție s'a urmt de ani de zile și tot aceasta se va observa și în viitor.

Delegațiunea, totdeauna ridicându-se la înălțimea situației, a votat sumele necesare pentru suținerea și dezvoltarea puterii armate, dar' în același timp n'a putut nesocoti nici interesele economice ale țării. Dinsul află o mare înlesnire pentru rezolvarea chibzuită a chestiunilor în impregiurarea, că în fotoliile guvernului comun vede tot pe acei bărbați, care cunosc pe deplin situația în ambele state. Amintește lovitura grea, ce monarhia a simțit prin sfârșitul tragic al Impărătesei-regine Elisabeta, care atâta iubire a avut pentru Maghiari, și roagă pe membrii delegațiilor, ca împreună să-și exprime durerea adâncă pentru moartea Reginei, apoi sfârșeste prin cuvinte omagiale la adresa Monarhului.

După aceasta baroul Rudnyánszky (notar) citește rescriptul ministrului de externe, prin care membrii delegațiilor a doua zi la carele 12 din zi vor fi primiți de M. Sa în sala de marmoră a Burgului. Ministrul comun de finanțe, Kállay a prezentat apoi bugetele ministrilor de externe, de finanțe, de război și al țărilor Bosnia și Herțegovina, care au a se desbata în sesiunea actuală a delegațiilor.

Delegațiunea austriacă.

Presidentul contele Vetter mulțumind pentru încrederea ce i s'a dat alegându-l de president, își exprimă convingerea, că delegațiunea își va face datoria după-cum pretind interesele adevărate ale statului. Accentuează, că situația politică într'un fapt culminează, că adecă pacea Europei e asigurată cel puțin pentru viitorul apropiat. Pentru asigurarea acestei păci meritul este al guvernului, căruia mulțumită i-se cade. După-ce oratorul dă expresie durerii adânci pentru moartea Impărătesei-Regine, de trei ori esclamă „Hoch!“ pentru M. Sa Monarhul.

Delegatul Pařak și soții a interpelat în cauza condamnărilor ultime din Sârbia, și a întrebat: are de gând ministrul de externe a-și valoro influența sa la guvernul sârbesc într'acolo, ca să soliciteze grațierea celor condamnați?

Ministrul de externe contele Goluchowski și a exprimat regretul, că nu poate să răspundă interpelanților. Condamnărea făcută în procesul trădării de patrie — zice ministrul — sunt o afacere necondiționat de natură internă a Sârbiei, care nu ne privește și în care nici un drept n'avem să ne amestecăm, nici pe cale diplomatică, nici într'alt chip.

În ambele delegații s'au ales apoi felurilele sub-comisiunii, în locul prim sub-comisiunea pentru studiarea bugetului ministeriului de externe.

Delegațiunile în Burg.

Erī, în 1-a Decemvrie n., ambele delegații au fost primite pe la ameați de Majestatea Sa în sala de marmoră a Burgului.

Oratorul delegațiilor ungare a fost presidentul acesteia, contele Iuliu Szapáry, căruia Monarhul a dat următorul răspuns:

„Primesc cu mulțumire asigurarea despre sincera D-voastre alipire, talmăcită prin graiul presidentului. Surprins imi aduc aminte cu acest privilegiu de nenumeratele manifestații de neclintită loialitate nutrită față de Mine și de Patria mea, prin cari toate popoarele monarhiei au luat parte la adâncă mea durere pentru moartea fericitei Impărătese-Regine și iubitei mele soții.

„Relațiunile monarhiei noastre cu puterile externe și-au conservat fără excepție și neschimbat caracterul lor de prietenie, astfel, că menținerea neconturbată a situației pacifice europene cu încredere îndreptățită o putem aștepta și în viitor. Că garanța cea mai solidă despre aceasta eu privesc și de aci încolo, ca și până acum, susținerea raporturilor strinse și pline de încredere cu aliații noștri.

„Ca o chesăsigie sigură pentru conservarea păcii ne servește conc lucrarea armonică a tuturor statelor culte la conferența din acest an la Haga, carea a luat ființă la inițiativa Majestății Sale Țarului Rusiei și care ne asigură de cele mai frumoase speranțe.

„Cu mulțumire țin să accentuez că relațiunile deplin sincere și amicale, cari le avem cu imperiul rusesc în procedarea armonică față de chestiile din Peninsula-Balcanică, n'au încetat să realizeze rezultate îmbucurătoare.

„Față de incurcăturile războinice ivite în Africa-de-sud, suntem decise a observa o strictă neutralitate; darim numai, ca conflictul să înceteze cât mai curând.

„Corespunzător echității și trebuinței imperative, între obiectele ce avem să desbăteți în chip constituțional se cuprind și necesitatea pentru regularea venitelor sau a lefilor pentru oficerii marinei și ai marinei mele, cum și pentru oficianții și servitorii din oficiile comune ale monarhiei. Pretensiunile ministeriului Meu de război mai așteaptă dispozițiunile cele mai bune și cele mai trebuitoare.

„Raporturile în Bosnia și Herțegovina, ca și până acum, se desvolă în direcție regulată și cheltuielile administrative ale acestor țări se acoperă și în anul 1900 din veniturile lor proprii.

„Contând la chibzuita probabilități și la zelul D-voastre patriotic, care le veți consacra pentru rezolvarea datoriilor D-voastre, — vă salut din inimă.“

Cu aceeași vorbire a răspuns Monarhul și la primirea Delegațiilor austriace, al cărei orator a fost presidentul, contele Vetter.

NOUȚĂȚI

Arad, 2 Decemvrie 1899.

Delegațiunile școlare din Brașov Marti, în 16/28 Noemvrie, s'au întrunit în nou delegațiunile școlare, reprezentanți aleasă a celor două parochii din Brașov cetate și Scheiu pentru administrarea școlilor centrale române de-acolo, sub prezidenția comisarului consistorial Dr. Ioan Mihai. În ședința aceasta, care a durat mai multe ore, s'a stabilit și votat definitiv regulamentul pentru administrarea școlilor, ce a fost lucrat de o comisiune anume aleasă pentru scopul acesta. În aceeași ședință delegațiunile au ales ca membru al Eforiei școlare în locul regretatului Diamandi Manole pe avocat Victor Popescu.

NOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Inceputurile ziaristicele noastre.

1789—1795.

(Urmare.)

Cât de întemeiată este presupunerea, că Molnar a fost sufletul primei încercări, se confirmă prin impregiurarea, că și a doua lui i-se datorește. Și aici nu mai avem nevoie de conjecturi, fiindcă în toate documentele găsim numele lui.

Abia trecuseră doi ani, dela zădărnicierea întâiului plan, când Molnar solicită din nou încuviințarea unui ziar românesc.

În 1 Decemvrie 1793, Ioan Molnar de Müllersheim, oculist și profesor de ocuistică la Academia reg. din Cluj, prin o petițiune, adresată cancelariei transilvane, ceru concesiunea pentru editarea unui ziar valah și pentru răspândirea lui în Ungaria. Dar' în 23 Decemvrie, petițiunea restituită du-se, fu făcut atent a-și vedea mai bine de o conștiințioasă împlinire a funcțiunei sale de profesor... 1)

O asemenea rezoluție pentru Molnar, care numai decurând fusese părtaș de onoruri pentru serviciile sale prestate ca medic și profesor...

Contrastul, între felul cum Molnar este acum întimpinat și cum fusese mai înainte,

este isbitor. Și ce e mai mult: cel ce deduse rezoluțiunea era chiar Bánffy György, același „confrate“ din logea francmasonă, același binevoitor, care recomandase mai anțerț cu atâta căldură ziarul de sub egida francmasonă și părea atât de pătrun de prosperarea poporului valah.

În așa măsură se răciseră deja raporturile între foștii apostoli ai ideilor umanitare și de progres! Sentimentele de egalitate față de toate popoarele deopotrivă fuseseră clădite pe o falsă supoziție. A dovedit acest lucru mai ales Bánffy, căruia în primul loc i-se atribuie vina pentru trista situație în care a ajuns biserica ortodoxă română din Transilvania în timpul guvernării lui, rămânând fără episcop pentru un interval de 14 ani. Au dovedit-o și ceilalți „consoți“ francmasoni ai lui Molnar, istoriograful Sulzer și mai ales abatele Eder, care numai de ridicarea economică și culturală a poporului român nu se preocupau.

Dar' procedimentul ostil al guvernului față de Molnar își are încă următoarea aplicare pozitivă.

De la disolvarea legii francmasonice, întâmplată la 1790, până în acest timp, când Molnar ceru pentru a doua oară concesiune, situația politică în Transilvania se schimbă. De frățietate și umanitarism nu mai rămăsese nici umbră, ci un puternic curent de reacțiune împotriva lor se ivise. La Român, ca și la celelalte popoare, isbucni sentimentul național cu tărie. Dovadă discuțiile vehemente din Dieta de la Cluj și mișcările în giurul lui „Duplex

libellus“, precum și echoul lor la istoricii sași și maghiari.

Ei bine, unul dintre luptătorii pentru românism în acest timp era Molnar, francmasonul de ieri. Se desfăcuse de sub influințele principiilor cosmopolite și de unde la anul 1784 făcuse acel raport nefavorabil Românilor răsculați, acum conduce el însuși mișcarea naționalistă și împreună cu cei doi episcopi români și cu Méhes, fiul protopopului de la Cluj compune istorica suplică a poporului român. (Barițiu, I. p. 543).

Eată o pricină, care ne indică, pentru ce motiv a fost refuzat Molnar de guvern. Ziarul ce proiecta avea fără îndoială să fie naționalist, avea să aperse drepturile politice ale Românilor.

Pe Molnar însă nu-l înspăimântă refuzul guvernului, ci dăde recurs la Impăratul. „În 9 Aprilie 1794 — scrie Jakab — Molnar se adresă Majestății Sale Impăratului cu o petiție, promițând că dacă i-se va da permisiune (pentru tipărirea gazetei), drept dovadă de fidelitate către Dinastie, va contribui imediat cu o sumă de 1000 fl. pentru acoperirea cheltuielilor cu resbuul francez, ear' din folosul ce va rezulta din vânzarea ziarului va contribui anual cu 208 fl. în fondul școlilor. La sfârșit solicita grațierea încuviințare, ca să nu fie prevenit de alții...“

Recursul acesta însă nu ajunse până la Impăratul. Cancelaria îl înapoia, notându-i, că „nu este obiceiul a se trimite Majestății Sale petiții de-ale singuraticilor indivizi“. ... Presum vedem deci, Mol-

nar în urma agitațiilor sale naționaliste, își perduse grația și aici.

Și interesant este că în același timp se pornise o goană și în contra lui Hochmeister, la care probabil, era să apară și acest ziar! Hochmeister înfînțase la 1790 o tipografie și în Cluj, unde apară și ziarul maghiar „Erdelyi Magyar-Hirvivő“. Tipărint el însă un călindar german, în care se descrie revoluția lui Horia în mod absolut favorabil Românilor (oare nu sub influința lui Molnar?). deputativ maghiar din dieta de la Cluj porni o goană împotriva lui. Resultatul a fost confiscarea călindarelor cu pricina și censurarea mai severă a tot ce se tipăria la Hochmeister. 2)

Atunci neobositul oculist, văzând că nu reușește a tipări ziarul seu mult dorit la vreo tipografie din patrie, s'a pus în conțelegere cu învățatul român Paul Iorgovici, autorul de mai târziu al „Observațiilor de limbă românească“ (Buda 1799), pe atunci revisor al tipografiei ilirice din Viena. Se pare că Molnar s'a învoit cu Iorgovici a scoate împreună la Viena ziarul românesc. Jakab Elek afirmă chiar, că ziarul ar fi apărut, ear câteva exemplare s'ar fi trimis episcopului ortodox din Sibiu, Gerasim Adamovici spre distribuire. Esacitatei acestei afirmații este necontrolabilă, din motiv că nu se găsește nici o urmă din acele exemplare trimise în Transilvania sau aiurea.

Probabil este însă, că chestia cu pretinsa distribuie a unui ziar român, a fost un simplu pretext al guvernului din Cluj,

1) Op. cit. p. 27.

2) Adolf Hochmeister, — op. cit. pag. 53 și 56.

Proces monstru s'a desbătut trei zile la Ocacia Mare. Acușati au fost pe opt terani, din Cernăbaza, pentru că s'au pătruns prin efracțiune în casa preotului român, pe care l'au maltratat și jefuit. Intre apărători a fost și avocatul român de Coriolan Pop. Tribunalul a și achitat pe toți acușatii, deoarece ce nu sa dovedit vinovăția acușatilor, ér cât despre mărturiile lor la judele de instrucție, au arătat cu certificate medicale că 12 zile, cât i-au stat geandarmii, au fost bătuti crunt.

Primarul Romei a murit. Se vestește în Roma, că principele Emanuele Ruspoli a Poggio-Suasa, primarul cetății eterne, un foarte simpatic și cunoscut în cele mai largi cercuri, mai ales din timpul congreselor de ziariști și etnografic internațional, — a reposat în vârstă de 60 de ani.

Escrocherie de 25 milioane. „Daily Telegraph” din Londra are știrea din New-York, că bancherul V. H. Miller, fondatorul societății de bursă „Francian syndacate”, a fost arestat pentru enorme escrocherii. Pagubele pricinuite de el prin aceste escrocherii se urcă la uriașă sumă de 25 milioane de franci.

Cel mai recent debut a lui Bourguignon. Sub acest titlu „Patria” din Cernăuți, a avut se de Mercari scrie: După o tăcere mai îndelungată, observată în încăperea misterioasă de pe piața Austriei, părăsind în publicitate știrea, că în vederea cercetărilor disciplinare față de preoțimea noastră, s'a decis, a da preoților închipiri drept pedeapsă o dojană în scris. Se susține totodată, că presidentul țării să fi fost în privința aceasta deja pașii necesari la metropolitalul.

Societatea academică „Junimea” din Cernăuți. S'a constituit în ședința generală în 26 Noembrie în următorul mod: președinte: Eugen Halip stud. jur., vice-președinte: Constantin cav. de Petrașco, stud. jur.; secretar I.: Arcadie Dugan, stud. fil.; secretar II.: Ioan Covașă, stud. fil.; casar: Octavian Popescu, stud. jur.; controlor: Feodor Bărbăntău, stud. jur.; bibliotecar: Dimitrie Popescu, stud. jur.; econom: Longhin Baculinschi, stud. jur.

În urma zădărnici definitiv planul lui Molnar, pe care îl ținea foarte periculos.

Estă într'adevăr procedeu guvernului: „Auzindu-se, că proiectatul ziar valah a tipărit deja de câțiva ani un anumit Paul Popovici la Viena și că s'au trimis câteva exemplare lui Gerasim Adamovici, guvernul a notificat starea lucrurilor cancelariei imperiale făcând în același timp propunerea să se interzică strict lui Molnar publicarea ziarului, căci nu are nici o încredințare și anume din motiv că astăzi, când lucrurile se agravează din zi în zi, când direcția de ziare e mai neadmisibilă ca în trecut, când, căci periculoasele idei de libertate ale Francezilor se propagă cu mare ușurință, încât ori ce ar apare în ziar, ușor se poate restălmăci, iar opiniile pot produce zguduirea liniștii publice.”¹⁾

În urma acestei denunțări, desigur că bine motivată, ziarul lui Molnar și Popovici n'a apărut. Deastădată deci nu mai sunt nevoile materiale la mijloc, ci puterea națională și a urei de răsă care frustră și împiedică de a întemeia un ziar român, — era teama, ca nu cumva prin acest ziar să se revoluționare, cari aprinseseră deja și puterile în Occident, să și facă drum în noi.

Este cunoscută afirmațiunea istoricilor că ideile revoluțiunii franceze în Transilvania numai între Români au avut o ecou. O parte din acest ecou o constituie și încercarea lui Molnar de a întemeia un ziar naționalist.

Prin neobisita sa stăruință de-a da la ziar pentru poporul român; prin susținerea ce-s manifestat, de a jertfi chiar viața sa de bani dela sine, pent u crearea unui org n de luminare, învâțatul român Molnar se impune ca una dintre cele mai mărețe figuri ale acestei epoci dela sfârșitul secolului trecut.

(Va urma.)

H. Chendi.

Unde-i nexul causal? Aceasta-i întrebarea stereotipă, pe care atât autorizata, cât și viguroșii săi colaboratori o pun de câte ori numai „combat” pe dl Mangra. Găsim întrebarea aceasta și într-o corespondență oradană (că Dedu are acolo pușori cari piue aproape zilnic!). Apoi dacă Dedu și imberbii săi tovarăși nu știu unde-i „nexul causal”, le putem face serviciul să li-o spunem: Caute-l pe d'o parte între colecta Toșălenilor și averea națională, și de altă parte dr. Rațiu!

Osânda defraudantului. Afacerea marelei defraudant Toth Benó din Comorn, osândit la 8 ani de temniță din partea tribunalului regesc de acolo, se apropie de sfârșit. Zilele trecute tabla regească din Raab a aprobat și ea pedeapsa dictată de tribunal, și astfel defraudantul Toth va avea 8 ani de zile să mediteze asupra faptei sale „cavaleresti”.

Al cu sapa. În niște articole de mai eri, băieții lui Dedu se laudau în „autorizata” (organ al politicianilor ramoliți și al luptătorilor imberbi) precum că ei ar fi voișnicii cari umblă pe câmp (câmpul național, se înțelege; tinerii scriu tot în metafore!), cu sapa în mână și unde cum resare câte un șobolan (șobolani suntem noi!), țop cu sapa în capul șobolanului.

Bieții inconștienți!

Ei nu și dau seama, că cu sapa, sapă cel mult mormântul moșului Rațiu, politicește mort de altfel din momentul ce s'a dat în exploatarea prea onorațiilor domni Dedu și Magdu. (În interesul acestuia din urmă autorizata continuă a ne combate și publică un articol, care dăm cu socoteala că „pe Murăș” s'a plămădit).

Logodnă. Amicul nostru Septimiu Sever Secula, șef de secție la Archiv de Statul (în București) s-a logodit cu simpatica d-șoară Cristina Leichița, fiica proprietarului Marcu Leichița din Jebel. Dorim viitorilor soți toate fericirile.

Canal între Viena și Triest. Ministrul austriac de comerț a dat pe un an în-găduință pentru a se începe lucrările și săpăturile unui mare canal navigabil dela Viena până la Triest. După un se vede din planul lucrărilor, sepele pe un chilometru de canal se urcă la 260.000 fl. Va să zică suma întreagă a cheltuielilor (luând de basă lungimea de 425 kilometri) pentru săparea noului canal ar fi: 110.500.000 fl. Lățimea la fund a canalului e proiectată la 18 metri, ear atunzimea la 4 metri.

O nunță a orbilor. Nu de mult la casa secretarului „Reuniunii orbilor” din Cleveland, care secretar asemenea e orb și el, a fost o nunță, la care atât însurașii, cât și nunții și nuntași — toți cu toții au fost orbi. Mirele se cheamă V. M. Moore, de 33 de ani, și mireasa Lizzie Brown, de 19 ani — amândoi orbi. Căsătoria s'a încheiat în prezența judelei de pace Dwight, asemenea orb; ca nun a figurat William Vand ruyt, tot orb și el. Au fost invitați 50 de oaspeți — toți orbi. Musicantul nunții a fost un orb. După încheierea actului de căsătorie în onorul mirilor s'a dat o producțiune literară musicală, la care au asistat exclusiv numai orbi.

„România Musicală” cunoscuta revistă artistică-literară, ce apare în București sub direcțiunea harnicului compositor Dl C. M. Cordonean, și având ca Redactor literar pe cunoscutul scriitor Iuliu I. Roșca, în Nrul 19 anul X. de la 15/27 Noembrie 1899, are următorul cuprins: „Cătră „România Musicală”, de Ilie Demetrescu; — „Le solitaire” poezie; „O serbare” de C. M. Cordonean; „Note fără portativ” — de St. Goleșteanu; „Doamna Theodorini” — de C. M. Cordonean; mai multe poezii, corespunzătoare, stiri scurte, din străbătate, din Tară Di verse, bibliografie etc.

Amatorul de muzică, precum și corurile noastre, și-o pot prenumera din București strada Olteni 46, cu prețul de 8 Lei (cam 4 fl.) pe an. — Mai la fle-care număr are câte o cântare pentru cor.

Moș Krüger, care a primit și el de la dl Rațiu o „ilustrată”, a răspuns astfel:

„Venerabile Curierul cu posta europeană m'a găsit tocmai în tabăra de la Adrut, unde asistam la executarea câtorva spioni englezi. N'ai idee, ce bucurie. Ilustrata a mers din mână în mână și toți din statul nostru major admiră ideea D-Tal e. Mai ales că pe Cârțan îl cunoaștem de

din faimă. S'a și svonit pe aici, că vine să unească sângele seu romanic cu al vitejilor mei Buri. Poate că l'au confiscat însă Englezii din Durban ori Capstadt. Sunt capabili de asemenea infamie! Ilustrata am trimis-o de altfel, cu primul curier, nepotului meu Pok, care deși e numai de 7 ani, dar e un colector pasionat. M'ai îndatora însă și mai mult, dacă în vre-o ilustrată m'ai destăinuie secretul cum l'ai repus pe Unguri, cu cari știu că ai avut mult de furcă, acum însă vîd că nu mai reușă! Aș vrea să scap și eu patria noastră cât mai înto de Englezii aceștia păcătoși. Încheiu rugându-te să dispui inserarea (de trei ori pe săptămână) în „Mica publicitate” a ziarului D-tale autorizat, că în oștirea noastră europeană de treabă... angajăm în cele mai bune condițiuni. Sani trimitem cu întoarcerea postei după ce vești fi prezentat socoteala vistierului meu van Derzalt Plecoafune! Coleg devotat: Krüger”.

În casa prezidențială din Sibiu e mare nedumerire însă că de peste ocean a sosit răspunsul mai iute de cât din Franța. De la dl Loubet n'a sosit adecă nici un răspuns, deși i-s'a trimis și D-sale ilustrata cu Cârțan. Poate că va fi o infamie postală la mijloc. S'a dispus în biroul prezidențial ca Spada în Cluj să-i tragă un articolăș numărul aiu!

Supărări patriotice. Ziarele maghiare înregistrează faptul, că în garnisoana dela Alba-Iulia sublocotenentul Künle, mâncând la popoță (unde mănăncă toți oficerii), când i-s'a adus spanac, a zis: „Asta nu-i mâncare pentru oameni cinstiți, ci numai pentru câni și Unguri!” D'aci duel între el și colegul său „patriot” Hospodăr Ernő.

Preșea maghiară nu e mulțumită însă numai cu duelul, ci întreabă: dacă Eperjessy dela Sibiu a fost pedepsit pentru că a apărut cinstea ungurească (foile „ungurești” nu recunosc că ar fi insultat pe Sași) atunci oficerul Künle cum va fi pedepsit pentru-că a insultat pe Unguri?

Panama rusească. Încep să iasă la iveală amănunte despre panama contactată la căile ferate rusești, care până acum a avut drept rezultat două arestări senzaționale: archimilionarul Marmentow și secretarul ministeriului de finanțe Mazimov. Tot această panamă a zguduit și poziția ministrului de finanțe Witte, despre care am dat știre și a cărul deținere nu s'a desmințit nici până azi. Acum ziarul „Ostasiatischer Lloyd” din Berlin vestește, că un oficer rus de la marină a cercetat noua cale ferată siberiană și rezultatul cercetării lui îl află uimitor. Asume: cea mai mare parte a căii ferate e rău construită, astfel, că ce s'a clădit peste vară, la topirea zăpezii are să se demoleze și gerul va nimici șinele liniei, care întreagă se găsește în stare foarte proastă. Trenurile numai de tot încet pot să comunice pe șine, așa că e o tortură a călătorii pe această nou-clădită și costisitoare linie ferată. Părerea oficerului este, că deocamdată e peste puțină ca linia această să corespundă destinațiunii sale. Acest nemai pomenit scandal — încheie numita foaie germană — sigur că stă în legătură cu defraudățiunile ivite la căile ferate de la Moseva, și căror erou a fost archimilionarul Marmentow. — Paname, va să zică, pretutindenea!

Felurimi.

Soția președintelui Krüger. O foaie engleză istorisește următoarele despre doamna Krüger, soția președintelui din Transvaal: Doamna Krüger este căsnicia întrupată. În esteriorul, în purtarea și vorbirea ei, ea este așa de simplă, ca nevasta ori-cărui farmer din Lincolnshir; pe cât e de cruțătoare, pe atât e și de cumpătată. Krüger este om avut și tot ce posedă el, are s'o mulțimească în mare parte nevastei sale, care mai mult de jumătate de veac a lucrat și a economisit pe seama casei. Krüger și-a început cariera ca farmer, apoi a fost păstor, soldat, preot, deputat și în fine a devenit președinte. În decursul acestei cariere peștrice, doamna Krüger a fost bărbatulul său foarte devotată și credincioasă. După a ei părere, Paul Krüger este și cel mai mare om. Farmerul bur cu dor de mărire, a aflat totdeauna un mare ajutor în acea ființă cu ochi vișni, pe care înainte cu 56 de ani a întâlnit-o, dacă vrea să-i fie soție. Fata, cu ochii în pământ, li răspunde numai atât: „Știu coace, fierbe, coace, spăla și mătura”. Ea și azi coace, fierbe, coace, spăla și mătura tot așa, ca mai înainte. Când președintele se află acasă, nevasta lui se scoală la 5 oare dimineața și-i fierbe cafeaua. În pregătirea cafelei e nelintrecută. După-ce și a isprăvit lucrurile casei, îmbracă haină neagră, merge în odața ei și se apucă de cusut. Ea însăși își pregătește hainele, toate negre. Pălăriile încă și-le decorează

cu mâna ei. Intre multe însușiri ce le are nu este cea din urmă iubirea ce păstrează ea animalelor. Totdeauna s'a plâns și a protestat în contra înfrumusețării pălăriilor cu pene și aripi de pasări; ea nici-odată nu s'a închinat acestei mode și multe dintre damele Transvaalului o imitează în privința aceasta. Când i-s'a ridicat bărbatulul său o statuă, reprezentându-l șezând într'un fotel, a rugat pe sculptor, ca vîrful cilindriului să nu-l sculpteze neted, ci în încrețituri. — „Știi, mă rog”, zicea ea sculptorului, „în cele adâncituri se va aduna apă de ploaie, și micile pasări vor avea cu să bea”. Sculptorul a ascultat-o și Krüger încă l'a aprobat, zicând; „Cel puțin va a luce ceva folos și statuă asta”.

Păziți vă sănătatea! Tuturor celor ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturain, dureri de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă de la farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krasso-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Ultim cuvint.

Un țigan ce făcuse, ce dresse furase, — și el o cloșcă și cu ea în sac, porni cătră satul vecin. Pe drum se întâlni cu un Român. — Da ce ai acolo în sac, mă țigane? zise el. — Hapoi, de, Românico, ce să am, eacă d'alo meșteșugului. — Co meșteșug, mă țigane? ză uite cum mișcă. — Tiii! la drauc, Românico, zise țiganu. Hapoi ai văzut, mânca-te-aș, de când ești cloșcă să nu miște?... ..

ULTIME ȘTIRI

Procesul Slovacimii.

Dedesem, după foile maghiare, știrea că trei dintre căpeteniile Slovacilor sunt dați în judecată, pentru că au primit cu alzin pe redactorul Ambro Pietor. „Narodni Noviny” ce ne sosește a duce însă o listă întreagă de 28 Slovaci, bărbați și femei, cari au fost dați în judecată.

Intre aceștia sunt d niț:

Pavel Mudron, 64 ani, avocat. Matuș Dula, 53 ani, avocat. Viera Dula, 17 ani, fiica precedentului.

Svetozar Huban (Vajanski), 50 ani, publicist.

Andrei Halașa, 47, ani, avocat, ginerele lui Mudron.

Iosif Skultěty, 45 ani, proprietarul și redactorul revistei slovace: „Slovenské Pohľady”.

Constantin Hurban, 40 ani, funcționar la Banca „Tatra”

Ant. Bielek, 42 ani, publicist.

Iosif Cipariu, 39 ani, proprietar.

Blajeiu Bula, 46 ani, publicist.

Andrei Sokolik, 50 ani, învățator și scriitor.

Ceia-lalți 16 sunt: 2 domnișoare, proprietari, neguțatori, dascăli, funcționari la Banca „Tatra”; trei cu-legători-tipografi.

Colecta Iancu.

Alba-Iulia, 2 Decembrie. După 2 zile de pertractare agitată, procesul pentru colecta Iancu s'a terminat prin achitarea acușatului Albini. Apărarea, făcută de Dr. St. C. Pop, a fost distinsă. Colecta se confiscă prin sentință.

Estă opera denunțanților dela „autorizata”!

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

ECONOMIE.**Grâne.**

Prețurile de la 25 Noembrie.

	Arad:	B. Pesta
Grâu Aprilie fl.	7.10—7.30 fl.	7.93—7.94
Octombrie		8.13—8.13
Cucuruz Maiu	3.80—3.90	4.92—4.94
vechiu	5.—5.20	5.20—5.50
Orz vechiu		5.65—6.60
nou	5.40—5.50	
Secară Apr.	5.60—5.70	6.42—6.44
vechiu		6.10—6.35
Orz Apr.	4.40—4.50	5.6—5.8
Oct.		4.90—5.28

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești			
Imperiali (15 R. aur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à Galbeni	126.—		127.—
Napoleon-d'or	5.58		5.68
100 Marce germane	9.48		9.55
Livre sterling	58.50		58.95
	11.90		12.50

Spirit:

	21 Oct.
Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
" " cu micu	56.50
" brut cu toptanu	54.50
" " cu mic	55.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr. p. kg.
bătrâni 320—380 kg.	40—42.	" " "
tineri 320—390	44—44.5	" " "
" 250—390	44—45	" " "
" până 250	45—46	" " "
mijlocie 240—260	47.5—48	" " "

La administrația**„Tribunei Poporului“**

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Povestea unei coroane de oțel, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatarnare“ cu 55 cr., de *George Coșbuc*.

„Teoria dramei“ de *Dr. Iosif Blaga*. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept“ de *Dr. R. Ihering* traducere, de *T. V. Păcățeanu* Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse“ de *Iudita Secula*, Prețul 50 cr.

„Juvenilis“, prosă și versuri de *Sextil Pușcariu*. Prețul 80 cr.

„Vieritul“, de *Petru Vancu*. Prețul 50 cr.

„Pribeag“, de *I. Sceopul*. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrația „Trib. Pop.“

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școalelor populare române, întocmite după plan, de *Ioan Tudescu*, învățător în *Lipova*. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

„Revista economică“, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu sub direcția *Dr.-ului Cornel Diaconovici*. Nrul 11 Anul I), din 10 Noembrie a. c. are următorul cuprins: Reforma societăților anonime. Indicele deponenților, de *C. Papp*. Tablele de mortalitate, de *M. Navrea*. (Continuare și fine). Legislațiune: Budgetul anului 1900 Jurisdicțiune: Decisiuni curiale: Urcarea capitalului social, Responsabilitatea direcțiunii, Pretensiuni basate pe cambii, Desdaunarea beneficiului detras, Obligațiunea garantului solidar, Probarea imitațiunii. Decisiuni ale judecătorei administrative; Ștergerea competenței urcate. Statistică: Recensământul din anul 1900. Afaceri de dare: Reforma dărilor, Darea de bursă, Reducerea timbrului de inserate. Agricultură: Situațiunea agricolă, Exponțiunile românești din Sibiu, Reuniune economică în în Orăștie. Comerțiu Reputațiunea comerțului român. Comunicațiune: Trans-

formarea portului postal în valuta de țară, roane, Posta, telegraful și telefonul în țară în anul 1898. Industrie: Socialismul despre legea industrială, Asociațiuni industriale. Revista financiară: Situațiunea, Căderea efectelor în procente. Cronică: Necroleg, O nouă bancă românească, „Războiul“, Post de comptabil. Epoca de aur în Transilvaniei, Bancnotele de un fior în crucerii de aramă, Monetisările în anul 1900. Învățământul economic: Examenul la școala agronomică de model a comitatului Sibiu, Stipendii pentru fitorii învățători ai școalelor economice de repetiție. Curs de vară pentru preoți și învățători la școala de agricultură din Lugoj. Literatura economică: „Nouele baze ale politicii maghiare“. — Bibliografie. Tranzacțiuni. Amortisări. Bursa de efecte în Viena și Budapesta. Bursa de efecte în București. Bursa de mărfuri din Budapesta. Inserțiuni.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înșiși-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4/0 4 1/2 și 5/0
pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 —61

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim calindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“.

La comande mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

A apărut în tipografia noastră și se află de vânzare

la

Administrația „Tribunei Poporului“

sub numirea

„AMICUL POPORULUI“

„îndreptător în cause administrative și judecătorești pentru poporul român“

de TITU VUCULESCU pretor,

cu prețul de 50 cr. plus 5 cr. porto postal.

O carte în adevăr folositoare pentru popor, care cuprinde sfaturi și învățături de foarte mare folos pentru toate trebile și trebuințele poporului.

Administrația

„Tribunei Poporului“